

MENS VI VENTER

PÅ VERDEN GÅR UNDER

KLASSETRIN 7.-9. klasse

VARIGHED 2-10 lektioner

Første del af opgaverne kan løses på 2 lektioner inkl. fælles lytning til podcastafsnittet.

Ønsker man også at lave podcast, skal der afsættes ca. 8-10 lektioner, hvis ikke eleverne har erfaring med at lave podcast i forvejen.

FAG Samfundsfag / geografi / dansk

FORMÅL

Formål med første del af opgaverne:

- Eleverne forstår sammenhængen mellem et lands udviklingsniveau og dets befolknings klimaaftryk
- Eleverne får overblik over egen CO₂-udledning og dermed bedre mulighed for at mindske eget klimaaftryk

Formål med produktionen af podcast:

- Eleverne får kendskab til kommunikative virkemidler og deres effekt
- Eleverne engageres i lokale problemstillinger og tiltag
- Eleverne får tro på egne handlemuligheder

RELATION TIL UNDP'S BOG "Bliver verden bedre?"

S. 87: Menneskelig udvikling og miljømæssig bæredygtighed

S. 90-94: FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling med særligt fokus på s. 92-93: Større fokus på bæredygtig udvikling

EPISODE 6 HVAD SÅ NU?

LÆR

Indledningsvis læser eleverne s. 90-94 i UNDP's bog "Bliver verden bedre?". Dette kan evt. være lektie op til disse lektioner.

GØR

1. Lyt til episode 6 "Hvad så nu" af podcastserien Mens vi venter på, verden går under.
2. Som umiddelbar opsamling på podcastafsnittet bearbejder klassen i fællesskab paradokset, der beskrives i podcasten, hvor Danmark på den ene side er et foregangsland, når det kommer til at leve op til FN's 17 Verdensmål, men samtidig er et af de lande, hvor hver enkelt indbygger udleder mest CO₂. Eleverne skal anvende boblediagrammet på s. 87 i UNDP's bog "Bliver Verden bedre?" til at analysere dette paradoks.
3. Herefter udarbejder hver elev en graf over eget individuelt CO₂-udslip vha. bilag 1. Arbejdsarket bilag 1a lægger op til, at opgaven løses i grupper, men det er også muligt at arbejde individuelt.
4. I fællesskab samles op med fokus på de væsentligste forskelle i elevernes CO₂-udslip. Kan eleverne lære noget af hinandens vaner? Hvilke tiltag kan vi hver især iværksætte for at reducere vores klimaaftryk?

Udarbejdelse af podcast:

Inddel klassen i grupper på 2-3 elever og lad dem tilrettelægge og optage deres egen podcast. Se link nummer 1 under *Materiale*. Lad eleverne arbejde med følgende elementer: Faktatjek, research, formidling, manus og kreativitet.

To forslag til podcastproduktioner:

1. I podcastafsnittet fremgår det, hvordan Gladsaxe Kommune arbejder med verdensmålene. Den

RELATION TIL FN'S VERDENSMÅL FOR BÆREDYGTIG UDVIKLING

Eleverne arbejder løsningsorienteret for at modarbejde en evt. tvivl på, om det overhovedet nytter.

Verdensmål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund

- *Særligt delmål 11.6: Inden 2030 skal den negative miljøbelastning pr. Indbygger reduceres, herunder ved at lægge særlig vægt på luftkvalitet og på kommunalt og anden affaldsforvaltning.*

Verdensmål 13: Klimaindsats

- *Særligt delmål 13.3: Forbedre undervisning, viden, og den menneskelige og institutionelle kapacitet til at modvirke, tilpasse, begrænse skaderne og tidlig varsling af klimaændringer.*

KERNESTOF OG CENTRALE BEGREBER

- Personligt klimaaftryk
- Verdensmålene i en lokal sammenhæng
- Podcastproduktion

MATERIALER

1. <https://skoletubeguide.dk/lav-podcasts-og-lydfortaellinger-med-wevideo/>
2. <https://www.dr.dk/tv/se/kulturmagasinet/-/kulturmagasinet-gejst-10#!/00:00>

elevproducerede podcast kan omhandle, hvordan man i elevernes eget lokalområde arbejder med Verdensmålene. Det kan være i kommunen, i nabolaget, i familien, på skolen eller lignende.

2. Med udgangspunkt i opgaven ovenfor om elevernes klimaaftryk, kan podcasten omhandle, hvordan eleverne i deres hverdag kan være med til at sætte et mindre klimaaftryk?

DEL

Har klassen udarbejdet podcasts, kan eleverne lytte til hinandens podcasts og evt. komme med respons til hinanden. En mulighed er, at eleverne laver deres egen kanal, så andre kan få glæde af at høre deres podcast.

BILAG 1

KORTLÆG DIT EGET INDIVIDUELLE KLIMAAFTRYK

En gennemsnitsdansker udleder 17 tons CO₂ årligt, men fordelingen af dette udslip kan være en diffus størrelse for den enkelte. Formålet med denne øvelse er, at hver elev får kortlagt sit eget individuelle klimaafttryk. En del af det har man direkte indflydelse på, mens andet kan være vanskeligere at gøre noget ved. På bilag 1a har hver elev en søjle, hvor den enkeltes levevis afgør, hvor mange krydser der sættes inden for følgende fem områder: Diverse, forbrugsvaner, varmemeforbrug, elforbrug og transport. Hvert kryds tæller for 0,2 tons CO₂-udledning pr. år. Vælg en farve til krydserne for hvert område, så fordelingen bliver tydelig.

DIVERSE

Indledningsvis afsættes 30 krydser for udledning, som man kun har indirekte indflydelse på. Dette kan være fra virksomheder og landbrug, som eksporterer, fra offentlige institutioner mv. – her samlet under fællesbetegnelsen Diverse.

FORBRUGSVANER

TØJ

Køber sjældent nyt	1 X
Køber nyt 1 gang pr. måned	2 X'er
Shopaholic	3 X'er

KOST

Skemaet herunder skal læses, som man læser en busplan. Start med at gå hen ad den vandrette akse alt efter, hvor mange dage om ugen, man spiser kød. Herefter går man ned ad den lodrette akse alt efter, hvor mange dage om ugen, man spiser oksekød.

Eksempel: Spiser man kød 4-6 dage om ugen og oksekød 1-3 af disse dage, skal man afsætte 9 X'er.

		Dage om ugen med kød			
		0	1-3	4-6	7
Dage om ugen med oksekød	0	7 X'er	7 X'er	8 X'er	8 X'er
	1-3		8 X'er	9 X'er	9 X'er
	4-6			10 X'er	10 X'er
	7				11 X'er

Det antages, at der indtages 150 g kød pr. dag med kød. Veganere sætter 5 krydser.

ELEKTRONIK

		År mellem udskiftning af mobiltelefon		
		Under 1	1	2 eller mere
År mellem udskiftning af computer	1	2 X'er	1 X	1 X
	2-3	1 X	1 X	1 X
	4-5	1 X	1 X	0

Sæt 1 kryds ekstra for hvert større stykke elektronik, du/din familie har købt i år (køleskab, tv etc.)

VARMEFORBRUG

Boligstørrelse

Under 40 m ² pr. person	1 X
40-60 m ² pr. person	2 X'er
Over 60 m ² pr. person	3 X'er

Udstyr

Ny eller efterisoleret bolig	1 X
Hverken ny eller gammel bolig	2 X'er
Gammelt hus, opvarmningssystem, vinduer etc.	3 X'er

Varme

Fjernvarme eller varmepumpe	1 X
Biomasse eller gas	2 X'er
Olie eller elvarme	3 X'er

Adfærd

Jeg foretrækker en rumtemperatur på over 20 gr.	1 X
Jeg foretrækker en rumtemperatur på 20-22 gr.	2 X'er
Jeg foretrækker en rumtemperatur på over 22 gr.	3 X'er

ELFORBRUG

Boligstørrelse

Under 40 m ² pr. person	0
40-60 m ² pr. person	1 X
Over 60 m ² pr. person	2 X'er

Udstyr

Hverken pc, tv eller radio	0
Bærbar, lille tv og smartphone	1 X
Meget udstyr: F.eks. Pc-udstyr og stor fladskærm	2 X'er

ADFÆRD

Slukker alt unødvendigt, når det ikke bruges	0
Lys for hygge, lader tv eller pc stå tændt	1 X
Lys, tv, pc tændt hele dagen	2 X'er

TRANSPORT

Tog eller bus

Hvor mange kilometer kører du pr. dag med tog eller bus? For hver 15 km sættes 1 X.

Bil

		Kilometer pr. dag				
		0-7	8-15	15-25	26-35	36 og derover
Energiklasse	A++ til A+++	0	1 X	2 X'er	3 X'er	6 X'er
	B til A+	1 X	2 X'er	3 X'er	5 X'er	8 X'er
	F til C	1 X	3 X'er	5 X'er	6 X'er	13 X'er
	G	1 X	4 X'er	6 X'er	10 X'er	16 X'er

Fly

Hvor mange timer flyver du pr. år? For hver 2 timer afsættes 1 X.

BILAG 1A

Registreringsark til kortlægning af individuelt klimaaftryk

Hver elev afsætter sine krydser i felterne under eget navn i skemaet herunder. Vælg en separat farve til hvert område.

Elevnavn: _____		Elevnavn: _____		Elevnavn: _____		Elevnavn: _____		Elevnavn: _____	